

Hvordan påvirker offentlige virkemidler utviklingen av reiselivet i Innlandet?

Sammendrag

Det oppsummeres her kort noen studier, som har vært en del av eller relatert til RFF-prosjektet «Trender i reiselivet», som har hatt fokus på hvordan offentlige virkemidler påvirker utviklingen av reiselivet.

Finansielle støtteordninger og innovasjon

Lien og Teigen (2009) sin studie finner at finansielle støtteordninger har en positiv virkning på innovasjonsevnen hos reiselivsbedrifter, men at finansielle ordninger via Innovasjon Norge som stiller innovasjonskrav (for å få støtte) ikke gir mer innovasjonsgevinst sammenlignet med andre utviklingsorgan (som for eksempel kommunale næringsfond) som ikke stiller innovasjonskrav. Kufoalor, Lund og Lien (2015) følger opp ovenfor nevnte studie ved å belyse effekter av finansielle støtteordninger på innovasjon i tjenestenæringer generelt. Det foretas en kvantitativ analyse (regresjonsanalyse) av Innovasjonsdatabasen (CIS) til Statistisk sentralbyrå (SSB) for perioden 2002-2004. I disse data var ikke reiseliv inkludert, men det er grunn til å tro at reiseliv ikke vesentlig skiller seg fra tjenester for øvrig, og dermed er av relevans. I den studien finner en at SkatteFUNN (rett til skattefradrag) er den finansielle støtteordningen som bidrar mest til økt innovasjonsgrad, og signifikant mer enn det ordninger via Innovasjon Norge gir.

Referanser

- Kufoalor, E.A., Lund, S.L., Lien, G., 2015. Finansiering av serviceinnovasjoner. I: Arnesen, T. (kommende) *Innovasjon i fragmenterte næringsmiljøer*. Hamar: Opplandske Bokforlag
- Lien, G., Teigen, H., 2009. Finansiering og innovasjon. I: Teigen, H., Mehmetoglu, M., Haraldsen, T. (red.), *Innovasjon, opplevelser og reiseliv*. Fagbokforlaget, Bergen, pp. 40-56.
- Teigen, H., 2012. Reiseliv som vekstnæring. I: Rønningen, M., Slåtten, T. (red.), *Innovasjon og næringsutvikling i en reiselivskontekst*. Fagbokforlaget, Bergen, pp. 187-207.

Reiseliv som vekstnæring

I en studie av reiseliv som vekstnæring går Teigen (2012) mer teoretisk inn på grunnlaget for å satse på vekstnæringer. Teigen konkluderer med at satsing på reiseliv som nasjonal vekstnæring ikke kan grunngis utfra allmenn vekstteori. Det vil føre til lavere lønnsnivå for arbeidskraften og lavere kapitalavkastning for investorene. Imidlertid kan satsing på reiseliv lokalt/regionalt forsvares i for eksempel jordbrukskommuner hvor jordbrukets betydning svekkes. Her kan satsing på reiseliv kompensere for redusert sysselsetting i jordbruket gjennom bedre infrastruktur, opplevelser og aktiviteter som også kommer lokalsamfunnet til nytte.

Kommunenes satsing på reiseliv

I Teigen og Lien (2012) er fokus på kommunenes engasjement på innovasjon i reiselivsnæringen. Gjennom en kvantitativ studie ses det på nyere utviklingstrekk fra 1995 til 2010. Fra 1995 til 2010 har det for kommunene blitt mindre viktig å utvikle reiseliv, mens utvikling av primærnæringene har fått økt fokus. I Teigen og Lien (2013) foretas en generell analyse av kommunenes satsing på innovasjon og tiltaksarbeid (ikke bare innen reiseliv, men næringslivet generelt). «Tiltaksordføreren» synes å være av større betydning i 2010 enn den var i 1995. Selv om kommunene også i 2010 prioriterer høyt arbeidet med innovasjon i reiseliv, er satsingen dreiet mer mot fritidshus og festivaler. Både fritidshus og festivaler er hovedsakelig rettet mot det norske markedet, mer enn det internasjonale markedet.

- Teigen, H., Lien, G., 2012. Kommunenes satsing på reiseliv som utviklingsnæring. I: Rønningen, M., Slåtten, T. (red.), *Innovasjon og næringsutvikling i en reiselivskontekst*. Fagbokforlaget, Bergen, pp. 208-231.
- Teigen, H., Lien, G., 2013. Kommunen som næringsutvikler – kommunalt tiltaksarbeid. I: Ringholm, T., Teigen H., Aarsæther, N. (red.), *Innovative kommuner*. Cappelen Damm Akademisk, Oslo, pp. 240-257.